

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki (przewodniczący)
SSN Małgorzata Gierszon (sprawozdawca)
SSN Andrzej Tomczyk

Protokolant Anna Kowal

przy udziale prokuratora Prokuratury Regionalnej delegowanego do Prokuratury
Krajowej Jerzego Kopeć,

w sprawie **R. B.**

skazanego z art. 270 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 22 stycznia 2026 r.,

kasacji, wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach

z dnia 19 grudnia 2023 r., sygn. akt IX Ka 110/23

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Kielcach

z dnia 6 października 2022 r., sygn. akt IX K 1414/18,

**na podstawie art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 536 k.p.k. uchyla
zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w
Kielcach do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym.**

[J.J.]

Małgorzata Gierszon Dariusz Świecki Andrzej Tomczyk

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 6 października 2022 r., sygn. akt IX K 1414/18 Sąd Rejonowy w Kielcach uznał R. B. za winnego tego, że w nieustalonym dniu w okresie od 28 grudnia 2016 r. do 25 stycznia 2017 r. w nieustalonym miejscu działając wspólnie i w porozumieniu, poprzez dokonanie montażu podrobów wraz z żoną U. B. w celu użycia za autentyczny dokument w postaci „Kserokopii świadectwa kwalifikacyjnego nr [...] z dnia 8 maja 2012 r. wystawiony przez komisję kwalifikacyjną nr [...] na nazwisko R. B.”, a następnie użyli go jako autentycznego w ten sposób, że przedłożyli adw. A. M., który w dniu 25 stycznia 2017 r. złożył go do akt prowadzonego przed Sądem Rejonowym w Kielcach Wydział IX Karny postępowania karnego sygn. akt IX K 544/16 przeciwko oskarżonemu J. W., to jest przestępstwa z art. 270 § 1 k.k. i za to na podstawie tego przepisu wymierzył mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności.

Wyrok ten zaskarżył a obrońca oskarżonego, zarzucając:

1. błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść orzeczenia polegający na przyjęciu, że:
2. – R. B. w okresie od 28 grudnia 2016 r. do 25 stycznia 2017 r. działał wspólnie i w porozumieniu z U. B.;
3. – R. B. dokonał montażu dokumentu w celu użycia za autentyczny;
4. – R. B. przedłożył podrobiony dokument adw. A. M.

podczas gdy R. B. nie był stroną postępowania sygn. IX K 544/16 SR Kielce, brak jest dowodu na wykonanie przez oskarżonego montażu dokumentu w sposób wskazany przez biegłego sądowego, nie uczestniczył w rozprawie w dniu 25 stycznia 2017 r., co w konsekwencji doprowadziło do uznania oskarżonego winnego popełnienia czynu zabronionego w miejscu i czasie opisanym w zarzucie, podczas gdy brak jest materiału dowodowego na sprawstwo oskarżonego;

b) surowość orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności w wymiarze 3 miesięcy poprzez przecenienie stopnia winy, stopnia społecznej szkodliwości czynu, z pominięciem okoliczności łagodzących, a to ustabilizowanego trybu życia, sytuacji osobistej oskarżonego – przewlekłe choroby, czy też marginalnego znaczenia dokumentu przedłożonego do akt sprawy IX K 544/16, albowiem nie miał on wpływu na rozstrzygnięcie w sprawie.

Apelację tę rozpoznał Sąd Okręgowy w Kielcach w dniu 19 grudnia 2023 r., wyrokiem wydanym w tym dniu w sprawie IX Ka 110/23 utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Kasację od tego wyroku Sądu odwoławczego wniósł obrońca skazanego R. B., który temu orzeczeniu zarzucił:

1. rażące naruszenie przepisów praw a procesowego, tj. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., które miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, polegające na nierzetelnym merytorycznie rozważeniu i pobieżnym lub wymijającym, niedotykającym istoty postawionych zarzutów, ustosunkowaniu się w uzasadnieniu zaskarżonego kasacją wyroku do zarzutów apelacyjnych obrońcy oskarżonego R. B. co świadczy o nieprawidłowym przeprowadzeniu kontroli instancyjnej, skutkującym bezpodstawnym i niewyjaśnionym w dostateczny sposób w pisemnych motywach zaskarżonego rozstrzygnięcia zaaprobowaniem przez Sąd Okręgowy w Kielcach stanowiska przyjętego za podstawę rozstrzygnięcia przez Sąd Rejonowy w Kielcach, iż istnieją dostateczne podstawy faktyczne oraz prawne do pociągnięcia skazanego do odpowiedzialności karnej za przypisane mu przestępstwo co przejawiało się przez uznanie za bezzasadne zarzutów obrazy przepisów prawa procesowego art. 7 k.p.k., skutkujących błędami w ustaleniach faktycznych, wynikających z dowolnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego lub zaniechania przeprowadzenia dowodów szczegółowo zgłoszonych w wyniku przewodu sądowego przed Sądem II Instancji, a tym samym:
1. zaakceptowanie i powielenie przez Sąd Okręgowy w Kielcach dowolnej oceny materiału dowodowego dokonanej przez Sąd I instancji, w zakresie w jakim przyjęto. że przy uwzględnieniu całokształtu materiału dowodowego

zgromadzonego w sprawie uprawnione jest wnioskowanie, że skazany działał wspólnie i w porozumieniu z U. B. oraz że posiadał jakiekolwiek informacje o przedłożeniu dokumentu do akt innego postępowania przez U. B. nawet przy przyjęciu działania w sposób dorozumiany, *podczas gdy* rzetelne i merytoryczne rozpoznanie przez Sąd Odwoławczy podniesionych zarzutów apelacyjnych i przedstawionej w uzasadnieniu apelacji argumentacji powinno uwzględniać, że całokształt zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, ocenionego zgodnie z dyrektywami wynikającymi z art. 7 k.p.k., nie pozwala ponad wszelką wątpliwość wykluczyć, że oskarżony R. B. nie czynił żadnych uzgodnień / porozumień w zakresie dokonania czynu zabronionego przez U. B., co w konsekwencji nie uprawniało Sądów obu instancji do zakwestionowania na tej podstawie wiarygodności przedstawionej przez skazanego R. B. wersji wypadków, w której wskazywał, że faktycznie nie przyznał się do zarzucanego mu czynu, a jednocześnie zobowiązywało Sądy do przeprowadzenia z urzędu postępowania dowodowego w celu ustalenia wskazywanych w apelacji okoliczności faktycznych pozwalających na zweryfikowanie wiarygodności wyjaśnień skazanego jak i świadków;

2. zaakceptowanie przez Sąd Okręgowy w Kielcach uchybień proceduralnych Sądu I instancji, polegających na zaniechaniu przeprowadzenia z urzędu postępowania dowodowego zmierzającego do ustalenia przebiegu zdarzeń z udziałem R. B. *podczas gdy*

rzetelne i merytoryczne rozpoznanie przez Sąd Odwoławczy podniesionych zarzutów apelacyjnych i przedstawionej w uzasadnieniu apelacji argumentacji, powinno skutkować podjęciem inicjatywy dowodowej, polegającej na odtworzeniu relacji i przebiegu zdarzeń, a także weryfikacji zeznań świadków.

W oparciu o powyższe zarzuty, wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi II instancji do ponownego rozpoznania.

Prokurator wniósł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.
Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna, jakkolwiek nie w oparciu o ocenę zarzutów w niej sformułowanych. Ta okazała się zbędna, skoro obowiązkiem Sądu Najwyższego było, stosując regulację z art. 536 k.p.k. w pierwszej kolejności rozważyć, czy zaskarżony kasacją wyrok nie jest dotknięty uchybieniami, o których mowa w tym przepisie, stwierdzenie których upoważnia ten Sąd do wyjścia poza granice kasacji. Dokonując tej analizy, Sąd kasacyjny stwierdził, że przedmiotowy wyrok jest dotknięty bezwzględną przyczyną odwoławczą wskazaną w art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k. To powoduje konieczność uchylenia tego wyroku niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu uchybienia na treść orzeczenia.

Nie ulega bowiem wątpliwości, że wskazanym uchybieniem jest udział w wydaniu orzeczenia osoby nieuprawnionej do orzekania. Ta sytuacja była następstwem udziału w wydaniu zaskarżonego orzeczenia SSO X. Y., który w rozumieniu przywołanego przepisu art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k., był osobą nieuprawnioną do orzekania, a to z racji przejścia w stan spoczynku z dniem ukończenia 65 roku życia, to jest w dniu 12 czerwca 2021 r.

Zauważyć bowiem należy, że zgodnie z art. 69 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych sędzia przechodzi w stan spoczynku z dniem ukończenia 65 roku życia, chyba że nie później niż na sześć miesięcy przed ukończeniem 65 roku życia oświadczy Krajowej Radzie Sądownictwa wolę dalszego zajmowania stanowiska i przedstawi zaświadczenie stwierdzające, że ze względu na stan zdrowia jest zdolny do pełnienia obowiązków sędziego. Krajowa Rada Sądownictwa może wyrazić zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego i pełnienie obowiązków

Sędzia X. Y. złożył wspomniane oświadczenie po upływie terminu sześciu miesięcy przed ukończeniem 65 roku życia, co skutkowało umorzeniem przez Krajową Radę Sądownictwa postępowania wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego Sądu Okręgowego w Kielcach., w tym orzekania, jeżeli jest to uzasadnione interesem wymiaru sprawiedliwości (art. 69 § 1b cytowanej ustawy). Uchwałę w tym przedmiocie wydała [...] 2021 r., nr [...], którą sędzia zaskarżył. W

następstwie czego w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego udzielono zabezpieczenia, wstrzymując skuteczność zaskarżonej uchwały. Tymczasem Sąd Najwyższy w licznych orzeczeniach stwierdzał, że sędzia X. Y. utracił zdolność orzekania z chwilą ukończenia 65 roku życia (m.in. orzeczenia wydane w sprawach : III KK 111/24, III KK 385/24, III KK 395/24, III KK 400/24, III KK 195/25, III KK 211/25)

Sąd Najwyższy rozpoznający niniejszą sprawę podziela argumentację wyrażoną w tych orzeczeniach, w tym w szczególności, co do charakteru omawianego wcześniej 6 miesięcznego terminu, który będąc terminem prekluzyjnym nie podlega przywróceniu.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności stwierdzić należy, że sędzia X. Y. w dniu 12 czerwca 2021 r. przeszedł w stan spoczynku i już nie mógł orzekać, a wydane w przedmiotowej sprawie orzeczenie z jego udziałem jest dotknięte naruszeniem prawa, skoro wydane zostało przez osobę nieuprawnioną do orzekania w rozumieniu przywołanego na wstępie przepisu.

Stąd koniecznym było uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Kielcach do jej ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym, tym razem przed należycie obsadzonym Sądem.

Z tych to powodów orzeczono jak wyżej.

[J.J.]

[r.g.]

Małgorzata Gierszon

Dariusz Świecki

Andrzej Tomczyk